

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tyrocinium Artis Oratoriæ Sacræ Et Profanæ

Moine, Joseph

Solodori, 1714

7. De Confirmatione & Confutatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68834)

pater, reddit filius, ad hæc pater, rursus filius, &c. Insuper usurpant tempus præsens pro præterito. Iterum congerunt infinitivos, subaudito per synecdochen aliquo Verbo, quod ex reliquis facile conii-
citur. Ut: his auditis mater flere, lamentari, superùm hominùmque fidem implorare. Subauditur: *cæpit*. Denique coacervant plures sententias aut plura participia sine conjunctione.

CAPUT VII.

De Confirmatione & Confutatione.

Confirmatio. I. **Q**uid est *Confirmatio*? Resp. Est illa pars orationis, in qua ordine afferuntur & dilatantur argumenta, ad movendum intellectum inventa. Unde verò talia argumenta inveniantur, quonam ordine disponantur, qua ratione dilatentur, jam dictum est. Quare non est, quod hic superaddatur, nisi monitum illud Lud. Granat. L. I. Rhet. c. 7. ut sacer Orator conetur plenus zelo divinæ gloriæ & salutis alienæ ita suas orationes instituire, ut profint, non ut ipse in iisdem laudetur. *Hæc mens, inquit l. c. hic affectus, hoc flagrantissimum divina gloriæ & humana salutis desiderium præcipuus hujus artificii magister est, dicenti pane omnia præstat, docet negligere*

gligere, quæ inutilia sunt, rationes bonas excogitare, affectus excitare, suspensos tenere. Hic exclamat, arguit, obsecrat, increpat, terret, minatur, &c. Et alterum L. 2. c. II. Præcipuum munus Ecclesiastici magis in movendis quàm docendis auditorum animis positum est, cum homines magis peccent affectu corrupto, quàm ignorantia veri.

II. Quid est Confutatio? Resp. Est ea pars Confirmationis, in qua rationes ab adversariis allatas, aut quæ saltem afferri possent, dissolvimus. Qui hanc partem putant à Confirmatione non distinguendam, eâ fortè ratione ducuntur, quòd, sicut per argumenta, ita per Confutationem sententia nostra planè stabiliatur, ac confirmetur; roboratur enim nostra causa, dum adversarii causa infirmatur; & rationes oppositæ vim nostris adimunt, nisi illæ enerventur. Hinc in Responsione modò adjunxi: *Quæ saltem afferri possent.* Tametsi enim adversarium fortè non habeamus, qui contra nos peroret, si tamen videamus, auditoribus aliqua posse occurrere, quæ nostris rationibus opponant, nisi ea prævisa per Anteoccupationem diluantur, & quasi confutentur, minus roboris nostra argumenta habebunt.

III. Estne Confutationis usus etiam extra Genus Judiciale? Resp. Est procul dubio, tum in occasione modò indicata, tum in orationibus, quæ circa fidei controversias instituuntur, tum in aliis, ubi contrariæ

Confutatio.

Ejus usus.

riæ

riæ sunt opiniones, quæ à nonnullis utrinque defenduntur. V. G. An illud Christi: *Multi sunt vocati, pauci verò electi. Matth. 20. v. 16.* intelligendum tantùm de tota collectione omnium hominum, an verò specialiter dictum sit de Christianis, quòd etiam ex his pauci sint salvandi. Et centum aliæ hujusmodi. Nonnunquam tota oratio est mera Confutatio adversarii. Argumentis tamen nostris propositis ordinariè instituitur Confutatio; quamvis levior aliqua responsio, danda alicui objectioni, quam auditor rationi expositæ posset opponere, non differatur ad finem, sed per Anteoccupationem statim subdatur. Possent nihilominus argumenta adversæ partis ante nostra produci, & iisdem statim responderi. Malè autem responsio differretur post nostra argumenta; quia ista tunc amitterent non parùm de sua vi, cùm in animis audientium nondum solutæ contrariæ rationes hæerent.

In eadem cavendum.

IV. Quid specialiter cavendum in Confutatione? Resp. Ne argumenta, quæ auditoribus non venissent in mentem, aut quorum solutionem credit ipsos non affecuturos aut capturos, in medium afferat. Idque maximè intelligendum in Controversiis Fidei coram simplicioribus.

Ejus ordo,

v. Quonam ordine confutamus? Resp. Directè opposito illi, quo confirmamus. Sicut enim initio & in fine validiora, in medio

dio minùs efficacia argumenta locamus, propter causam hujus Lib. c. 1. n. 6. assignatam, ita in Confutatione initio & in fine debiliora, in medio illa refellimus, quæ validiora possent apparere, propter oppositam rationem. Potest tamen etiam observari ordo in respondendo, quem tenuit adversarius in obiiciendo.

VI. Quot modis fit Confutatio? Resp. & modus.
 Tribus juxta Quintil. L. 5. c. 13. Negando, Redarguendo, Elevando. *Negando*. 1. Si ab adversario allata omnino negamus. Cic. pro Quint. n. 36. *Negamus, te bona P. Quintii, Sexte Navi, possedisse ex edicto Pratoris.* 2. Si aliquid à moribus & persona alienum ostendimus. Cic. pro Rosc. Amer. n. 36. *Patrem occidit Sext. Roscius? Qui homo? &c.* 3. Si factum negamus ab Adjunctis loci, temporis, &c. Cic. pro Rosc. Amer. & pro Mil. 4. Negando causam Efficientem aut Finale. Cicer. pro Rosc. Am. Causam non habuit occidendi. Non potuit per se, nec per alios. Non profuit ipsi, periisse patrem. *Redarguendo*. 1. Si dubium, fictum, falsum, incertum, aut parùm verisimile dicere possumus, quod adversarius objecit. Cic. ibid. n. 53. 2. Si ostendimus, eum secum ipso pugnare, seu sibi contradicere. Ibid. n. 44. 3. Si tela possumus in ipsum retorquere, h. e. demonstrare, quòd objecta ipsemet æquè solvere debeat. 4. Si mala fide procedere, aut propter scelera fi-
 de

de indignum esse convincere valemus. § Si modestè sine arrogantia adversarii argumenta irridemus. Qui modus interdum Ciceroni placuit, & specialiter tractatur à Quintil. L. 6. c. 3. *Elevando*. 1. Si adversa argumenta sint ejusmodi, quæ negari nequeant, elevantur & iminuuntur, aliquid simile in adversarium regerendo, quod pari cum difficultate solvere debeat. 2. Molliuntur objecta, excusando per Adjuncta personæ, temporis, occasionis, &c. 3. Ostenditur, argumenta non esse tam potentia, ut videntur, sed sumpta esse dubia pro certis, &c; aut continere fallaciam, æquivocationem, &c; aut denique niti falso fundamento. Breviter Cicer. in Partit. n. 44. *Aut totum est negandum, quod in argumentatione adversarius sumpserit, si fictum aut falsum esse possis dicere; aut redarguenda ea, quæ pro verisimilibus sumpta sunt: primum dubia sumpta esse pro certis: deinde etiam in perspicuè falsis eadem dici posse: tum ex iis, quæ sumpserint, non effici, quæ velint. Accedere autem oportet ad singula, sic universa frangentur. Commemoranda sunt etiam exempla, quibus simili in disputatione creditum non sit.*

VII. Qui sunt alii insuper modi confutandi? Resp. 1. Dicendo, causas rei factæ esse alias, aut alium sensum verborum, quàm quas adversarius allegavit. 2. Rem fieri non potuisse, nec posse, maximè à Consequentibus, quæ ex tali facto fuissent oritura. 3. *Cùm*

Cum aliquid negari non potest, utimur compensatione, allatis virtutibus aut commodis contrariis. 4. Quod crimini datur ab adversario, ostenditur ex virtute factum, aut ex alia causa, quam qualem ipse asserit. 5. Non reprehendendo adversarii objectionem, sed intentionem, scilicet invidiam, odium, &c. Hæc & plura vide in Tyroc. Eloq. L. 3. c. 4. art. 2. Palat. Eloq. Exerc. 5. lect. 13.

VIII. Quæ Figuræ serviunt Confutationi? Resp. Interrogatio, Apostrophe acrior, Concessio, Subjectio, Exclamatio, Ironia, Prosopopœia, Anteoccupatio, Responsio, Communicatio, Prætermissio, Permissio, Deprecatio, &c.

CAPUT VIII.

De Peroratione.

I. **Q**uid est Peroratio sive Epilogus? Resp. Epilogus, Cicer. L. 2. ad Heren. *Est artificiosus orationis terminus*, in quo majore vehementia urget Orator, quod tota oratione contendebat, ut videlicet ultimato moveat voluntatem ad id, quod ipsi persuadere constituit. Quandoquidem igitur ab hac parte victoria pendet, huc convertat, quidquid artis habet ad ciendos voluntatis Affectus; huc differat vires, ne languat,

K

gueat,